

PRZEDPŁATA
miesięcznie:

w Radomiu 85 kop.
z odn. do domu 90 k.
z przes. poczt. rb. 1.
ogzem. pojed. 10 gr.

OGŁOSZENIA

za wiersz petytowy
lub jego miejsce:
I-a strona kop. 50.
Nekrologi kop. 20.
Reklamy kop. 30.
IV-a strona kp. 10.

Fot. XXXII.

Czwartek 2 Sierpnia 1917 r. o. k. a.

№ 171

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędownie donoszą pod datą 1 b. m. Na froncie wschodnim: Z obu stron Casinu atakował nieprzyjaciół wielokrotnie znacznymi siłami. Na wzgórzach południowych opanował nasze przednie rowy.

Na Bukowinie stawiali Rosjanie także wczoraj wielokrotnie znaczny opór. Sprzymierzone wojska posuwają się naprzód wśród walk na wschód od linii Jakobowy—Fundul Mołdawy—Szypot.

Dywizje posuwające się poza Kuty, zyskały górny Seret. Między Prutem i Seretem został nieprzyjaciół wyparty w gwałtownych walkach z pozycji na wschód od Sniatyna i na południowy wschód od Zaleszyk. Koło Krzywca, na północ od Dniestru, pułki tureckie w uznanej waleczności zdobyły szturmem nieprzyjacielskie linie. Nad Zbruczem wymusiły sobie austro-węgierskie i niemieckie wojska na szerokości 50 kilometrów liczne przejścia na wschodni brzeg.

Na Wołyniu zwycięskie operacje wojsk atakowych.

Na froncie włoskim i połudn.-wschodnim: Nic nowego.

Komunikat niemiecki.

Berlin (KB). Urzędownie donoszą 1-go sierpnia. Front zachodni: Front armji królewicza Ruprechta: We Flandrii spotęgowała się wieczorem gwałtowność, trwała z niezminiejszą siłą w ciągu nocy, przechodząc dzisiaj rano w najsilniejszy ogień huraganowy, po którym rozpoczęły się silne nieprzyjacielskie ataki na szerokim froncie od Izery aż do Lys. Temsamem rozpoczęła się we Flandrii bitwa piechoty.

Front armji niem. następcy tronu: Na Chemin des Dames zaatakowali Francuzi na południowy wschód od Filain na szerokości 3 kilometrów, uderzenie złamało się na wielu miejscach w naszym ogniu obronnym. Dwa ograniczone miejsca włamania znajdują się jeszcze w rękach nieprzyjacielskich.

Front wschodni. Front armji generała marszałka pol. ks. Leopolda bawarskiego: Grupa wojsk generała-pułkownika Böhm Ermolliego: W Galicji wschodniej i na Bukowinie nowe sukcesy. Rzekę graniczną Zbrucz przekroczyły na wielu miejscach powyżej Husiatyna aż na południe od Skałatu na szerokości około 50 kilometrów mimo zaciętego oporu niemieckie i austro-węgierskie dywizje. Także wojska tureckie dowiodły ponownie swej starej tężyzny, w zaciętej wytrwałości wypierały Rosjan od Złotej Lipy aż poza północny Seret, wczoraj zajęły pozycje koło Nivry nad Zbruczem zdobyły wojska sprzymierzone w kierunku na Czerniowce miejscowości Werenczanek i Sniatyn.

Front armji generała pułkownika arcyks. Józefa: Przełamali niemieccy strzelcy rosyjską pozycję straży tylnych koło Wyżnicy. Nieprzyjaciół opuścił linię Czereumoszu i cofnął się w kierunku wschodnim. Także w Karpatach lesistych nad górnym biegiem południowego Seretu, tudzież z obu stron Mołdawii i Sycawy zyskałiśmy na terenie.

Pod wpływem tych sukcesów opuszczają Rosjanie w odcinku Mesticanesti swe przednie pozycje. W górach Berecske kontynuował przeciwnik swoje ataki. Pięciokrotnie atakował w ciągu dnia nad Casinuluj, nie uzyskawsz sukcesu. Dalej na południe jeden z naszych pułków został wyparty w silnym uderzeniu nieprzyjacielskim do pozycji położonej dalej na zachód.

Na linii grupy wojsk gen. marsz. polnego Mackensena i na froncie macedońskim położenie niezmiennione.

Połączenie Wiednia z Gdańskiem

Gdańsk. 31 lipca (Telegr. Biura Kor.) Dzis odbył się wiec pod przewodnictwem nadburmistrza Scheitza w sprawie założenia Towarzystwa dla żeglugi po Wiśle. Projektowane jest połączenie Wiednia z Gdańskiem za pośrednictwem Kanału Dunaj, Odra, Wisła, Gdańsk będzie wówczas najbliższym portem morskim z Wiedniem połączonym. Założenie stowarzyszenia uchwalono. Ze strony rządu oświadczone gotowość datku 30.000 marek.

Nowy pobór do wojska w Rosji
Stockholm. Wskutek najnowszego roz-

porządzenia, na mocy którego, w Rosji wszyscy mężczyźni, liczący od 18 do 40 lat wieku, winni pełnić służbę wojskową—rozporządzenie, rzecz prosta obejmuje i wielkich ksiąząt.

W serce Niemiec.

London. Jedno z pism donosi, iż skonstruowano nowy typ aparatu lotniczego, który może przenieść wojnę aż w samo serce Niemiec. Aparat ten może dźwigać ciężar wielotonowy i unieść na swym pokładzie również załogę 25 do 30 ludzi.

Polacy z tamtej strony frontu.

Podajemy poniżej dokument o historycznym wprost znaczeniu. Wyraża on, co myśli i czuje Polak po tamtej stronie frontu o Polace, Rzeczy Staniu, Rządzie polskim i armji Polskiej, co myśli i czuje prawy syn Ojczyzny, szlachetność swych myśli i uczuć czynem żołnierskim stwierdzający Polak-Bobater. Dokumentem tym list pożegnalny dowódcy ułanów polskich w wojsku rosyjskim, pułkownika Mościckiego do burmistrza miasta Stanisławowa, wysłany 26 lipca po zdobyciu Stanisławowa przez wojska austriackie. Komenda rosyjska z zemsty za to, że ułani polscy nie pozwolili kozakom rabować i hulać na swój sposób w Stanisławowie—wydała pułkownikowi Mościckiemu rozkaz: broń rosyjskiego odwrotu i powstrzymać przed Stanisławowem nadchodzące wojska austriackie i niemieckie. Garstka sześciuset polskich ułanów miała ten szalony rozkaz wykonać.

Nasi ułani honor polskiego żołnierza ocalili, na straconej placówce zostali i obowiązek swój spełnili. Czterystu padło zabitych lub rannych... Ten zaś, który bobaterską garstką dowodził i ranny z niewielu niedobitkami uszedł, pułkownik Mościcki, tak żegnał miasto, na którego stał straż:

Burmistrzowi miasta Stanisławowa!

Polscy ułani spełnili jedynie swój obowiązek żołnierski i stanęli w obronie honoru armji rosyjskiej, w szeregach której, związani przysięgą i poczuciem obowiązku żołnierza, walczą. Korzystając ze szczęśliwej okoliczności, prosimy Radę Sławetnego Miasta Stanisławowa o przesłanie wyrazów Czczy, Miłości, Wierności i Synowskiego Przywiązania do Ukochanej, Złotałej i Zniszczonej ziemi Ojczyzny Naszej. Jedyńm promieniem jasnym, który nam żyć każe jest głębokie przekonanie, że ta Ukochana Polska nasza zmartwychwstaje teraz z gruzów i podnosi się do nowego życia, Wspaniała, Niepodległa i Silna.

Uznając powagę Rady Stanu i ciężkie zadanie, jakie wzięła na swoje barki, przesyłamy Jej wyrazy głębokiego szacunku.

Nowopowstającemu Rządowi Polskiemu składamy hołd! Przewodnikowi i budzielowi militarnego a rycerskiego ducha Polaków, Generałowi Piłsudskiemu—wiernemu synowi Ojczyzny—człemu!

Wierząc w rychłe wszystkich Polaków, walczących obecnie pod obcyimi sztandarami o wolność Ojczyzny, zje-

ła nad naszą okolicą przyczyniła się do ciężkich przejść dla mieszkańców naszej osady. Piorun uderzył w wieżę kościoła miejscowego, krytą słomą i omal niebył przyczyną zgorzenia świątyni którą mieszkańcy z wielkim trudem po zniszczeniach wojny doprowadzają do pierwotnego stanu, dlatego też słomą dopiero kryta była wieża. Kościół jednak ocalał, dzięki poświęceniu i energicznemu ratunkowi niesionemu przez mieszkańców. W różnych punktach wiskokrepu można było obserwować łuny pазarów wiadomym jest na pewno, że we wsi Rusinów pow. Opoczyńskiego pożar wynikły od pioruna spowodował znaczne straty.

Z pow. Radomskiego. Skutki burzy w powiecie radomskim okazały się ciężkie. We wsi Potkasma gm. Przytyk piorun uderzył w stodołę gosp. Zgody zapelnioną zbożem, stodoła zgorzała doszczętnie. Ogromną stratę również poniósł sąsiad Zgody, który jeszcze po spaleniu wsi przez Moskale nie zdążył się odbudować, i posiadając cztery kopy zboża złożył je do stodoły Zgody. Stracił biedak wszystko. We wsi Rogowa gm. Wolanów piorun uderzył w zabudowania niewykończone jeszcze gospodarza Jana Bełkowicza, spaliła się stodoła, barak i dom, wartości rb. 300, zboża zaś za rb. 500.

Z KRAJU.

— **Pierwszy doktorat muzyczny na polskiej wszechnicy.** Otrzymujemy ze Lwowa wiadomość, iż w tych dniach otrzymała p. Bronisława Wójcikówna na tamtejszej wszechnicy tytuł doktora filozofii. Głównym przedmiotem przy rygorozum była muzykologia. Jest to pierwszy zatem tego rodzaju doktorat na polskich uniwersytetach.

O kopalni w Zagłębiu Dąbrowskim. Komunikat Rady Stanu przed ostatniem posiedzeniem między innymi donosi:

Wniesiono interpelację do pp.: Komisarzy ces. niemieckich z podaniem jej do wiadomości pp.: Komisarzy c. i k. austro-węgierskich, w kwestji zamierzonej sprzedaży kopalń w Zagłębiu Dąbrowskim, należących do towarzystw z udziałem kapitałów francuskich, zastrzegając, ażeby sprzedaż ta nie była dokonana bez wiedzy i zgody Rady Stauu.

Zapis cadyka. O zmarłym niedawno „wielkim cadyku“, Motku Twerskim z Kazimierza, donoszą do „J. Wort“, że zapisał on 100.000 rubli na cele palestyńskie. W dniu skonu wdowa rozdała biednym żydom 10.000 rb. zaś 10 000 rb. przeznaczyła na budowę bóżnicy w Kielcach.

Zmarły w testamencie wyraził życzenie, aby stanowisko cadyka objął po nim syn jego siostry rodzonej, rabiu z Pokrzywnicy, który jednak obecnie przeżywa w Rosji, jako zakładnik.

Wymowna lista. Organ „Bundu“ w Warszawie ogłosił listę prowokatorów z Król Polskiego wykrytych w Rosji. W tej wymownej liście reprezentowane są wszystkie miasta Królestwa, wszystkie sfery, począwszy od adwokatów, dentystów, księgarzy, wszelkiej branży handlowców i robotników różnych zawodów. Radom ma również swoich przedstawicieli w osobach: Maksa Grosfaterstanda, tkacza; Chaima Gasmiana, ślusarza i Lejby Kormanana, tkacza.

Rząd rosyjski swych czarnych działaczy wynagradzał hojnie, agent w Paryżu, polak należący do „Bundu“ niejak Ignacy Kokczyński pobierał miesięcznie 1,100 rb.

Telegramy

Koło polskie przeciw rządowi.

Wiedeń. D. 30 lipca odbyło się w Krakowie posiedzenie prezydium Koła polskiego, na którym podniesiono i stwierdzono, że rząd nie spełnił ani jednego z postawionych przez Polaków podczas ostatniego przesilenia postulatów, mimo, że miał do tego aż nadto czasu. Skargi podnoszono głównie co do tego, że administracji kraju nie złożono dotąd w ręce władz cywilnych. Po dłuższej i podnieconej dyskusji, postanowiono zerwać stosunki z prezydentem ministrów, przejść do stanowczej opozycji przeciw obecnemu rządowi i wytrwać na tem stanowisku aż do chwili przywrócenia cywilnego zarządu krajowego, co jest głównym postulatem Koła polskiego. Odpowiednia dyrektywa będzie przedłożona na plenarnem posiedzeniu Koła polskiego dnia 5 sierpnia.

Parlamentarzyści polscy, bawiący w Wiedniu sądzą, że rząd będzie się starał jeszcze przed zebraniem się Koła Polskiego nawiązać nowe rokowania z prezydium i przyrzeknie w najbliższym czasie przywrócenie cywilnego zarządu w Galicji.

W niemieckich kołach poselskich twierdzą natomiast, że prezydent ministrów dr. Seidler nie będzie się starał o pozyskanie Koła polskiego dla planowanej przez siebie większości, ponieważ w niedalekim czasie utworzy większość z niemieckich nacjonalistów, chrześcijańsko-socjalnych, południowych Słowian, Ukraińców i Uniolatyn, tudzież pewnych osób z innych grup, z wyłączeniem Koła polskiego i Czechów.

Anglja chce przystąpić do rokowań.

Zurych. Według londyńskich informacji, Lloyd George oświadczył w swej mowie o celach pokojowych którą wygłosi 4 sierpnia, gotowość Anglii do zawarcia pokoju z demokratycznymi Niemcami.

Kopenhaga „Nowoje Wrzemia“ donosi: szef floty na morzu Czarnem, admirał Koleczak przyjął propozycję Stanów Zjednoczonych, które ofiarowały mu dowództwo floty amerykańskiej.

Stokholm. Z Piotrogradu donoszą, że maksymaliści wznowiają demonstracje przeciwko wojenne w Odessie, Kijowie, Rostowie i w Połtawie. Garnizon w Rostowie przyłączył się do maksymalistów.

Pod bramami Czerniowiec.

Wiedeń. Sprawozdawca wojenny „Fremdenblattu“ pisze: Zgromadzeni w Paryżu dyplomaci i generałowie koalicji będą obecnie potrzebowali specjalnej wymowy, ażeby w nasłuchującym świecie wyrobić jeszcze wiary w zwycięstwo frontu koalicji, zwłaszcza, że wojska nasze stoją tuż przed Czerniowcami. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że armja rosyjska w odcinkach frontu, w których obecnie odnieśliśmy bezprzykładne sukcesy przeważa o wiele dywizji. Rosyjskie kierownictwo armji przyznaje to sa-

mo i twierdzi nawet, że trzy armie operujące w terenie między Seretem, Strypą i Karpatami, przewyższają nas znacznie także pod względem materjału wojennego. Także i to może być. My zadawaliśmy się przewagą w dowództwie i moralności wojsk walczących.

Siam wypowiedział wojnę Austro-Węgrom.

Wiedeń. O wypowiedzeniu wojny Austro-Węgrom przez Siam zawiadomiono c. i k. rząd we formie noty. W nocie tej uzasadniono wypowiedzenie wojny tem, że rząd siamski nie może pominąć milczeniem faktu, iż Austro-Węgry mimo protestu siamskiego z dnia 1 kwietnia używają w dalszym ciągu metod wojennych, sprzeciwiających się tak wszelkiemu humanitar-nemu poczuciu jak i ogólnym zasadom prawa narodów.

Powrót uchodźców do Tarnopola

Lwów. „Gazeta Lwowska“ dowiaduje się z miarodajnej strony, że powrót uchodźców do Tarnopola jest jeszcze niemożliwy. Wogóle podróż do miejscowości położonych na wschód od Złoczowa, stanowiących teren operacyjny jest obecnie niedozwolona z powodu trudności komunikacyjnych i aprowizacyjnych.

To samo pismo donosi, że Rosjanie podczas swego odwrotu zastrzelili w Tarnopolu, jak dotąd stwierdzono, 250 osób. W czasie gdy miasto stało w płomieniach wymuszały uzbrojone bandy kozackie od bezbronnych mieszkańców pieniądze i kosztowności. Także ubrania i środki żywności rabowano. Bandy wtargnęły także do gmachów gminnych gdzie zrabowały kasy. Pisma urzędowe zniszczono. Władze wojskowe zarządziły dowóz środków żywności do uwolnionych ostatnio miejscowości.

Ogłoszenia.

Olsniwajaco piękną twarz

oraz pięć młodzieńczo świeżą zyskują panie i panienki aż do późnej starości o ile przestrzegają mej tysiąkroć wypróbowanej recepty. Wszystkie nieczystości skóry, węgry, plamy wątrobiane znikają. Każdemu wysyłam darmo moją receptę po nadesłaniu listownej marki. Proszę napisać zaraz: Fr. Menschik, Wiedeń 62, Fach 1, Abt. 41. 326—2

Zginęła karta identyczności, wydana przez C. i K. Komendę Obwodową za № 7937 d. 18 lipca 1917 r. na imię Pessay Markowicz.

5 - 6 POKOI

Z kuchnią i wszelkimi wygodami z umeblowaniem lub bez poszukuje się od 1-go Września. Parter wyłączony. Oferty proszę składać możliwie prędko w Polskiej Centrali Handlowej dla S. L. 342—2

Bilety do I klasy II loterji Warszawskiej nadesły do kantoru M. Szenk Radom Lubelska 28. 336—2